2011-02-28

Dnr 43-2010:268

Beslut

efter riktad tillsyn inom området skolpliktsbevakning i den fristående skolan Fria Emilia i Bodens kommun

Styrelsen för Friskola Fria Emilia Boden ekonomisk förening
Hedenbrovägen 2
96136 Boden
info@friaemilia.se

Riktad tillsyn inom området skolpliktsbevakning i den fristående skolan Fria Emilia i Bodens kommun

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens riktade tillsyn inom området skolpliktsbevakning syftar till att säkerställa skolpliktiga barns rätt till utbildning. Skolinspektionen ska bedöma om kommunen och skolor belägna i kommunen uppfyller författningarnas krav med avseende på skolpliktsbevakning.

Om en skolpliktig elev i en skola utanför det offentliga skolväsendet för barn och ungdom är frånvarande i stor utsträckning utan giltig orsak ska huvudmannen för skolan, enligt skollagen, anmäla förhållandet till barnets hemkommun. Huvudmannen och skolan har ett eget ansvar att bevaka att elever som tagits emot får sin rätt till utbildning tillgodosedd. Huvudmannen och skolan måste då elev är frånvarande utan giltig orsak utan oskäligt dröjsmål utreda/undersöka vad frånvaron beror på och sätta in lämpliga åtgärder så att eleven får föreskriven utbildning. Om åtgärderna inte leder till att eleven fullgör sin skolplikt och frånvaron är stor ska huvudmannen anmäla detta till hemkommunen. Kommunen ska pröva om barnet ska åläggas skolgång där. Huvudmannen för en fristående skola ska även snarast till skolpliktig elevs hemkommun lämna uppgift om när elev börjar eller slutar vid skolan.

Skolinspektionen har i tillsynen av Fria Emilia bedömt att huvudmannen måste förändra sina rutiner så att uppgift om att en skolpliktig elev slutat på skolan snarast lämnas till elevens hemkommun.

Skolinspektionen har inte funnit annat än att skolan har fungerande rutiner för frånvarorapportering. Rutiner för att ta reda på orsaken till att eleven är frånvarande och för att kunna åtgärda den ogiltiga frånvaron fungerar väl. Vad gäller skolans anmälningsskyldighet till elevens hemkommun vid hög frånvaro är skolan medveten om skyldigheten, däremot har det inte bedömts vara aktuellt med en anmälan vid något tillfälle. I samband med Skolinspektionens besök har skolan fått anledning att fundera över hur en överenskommelse med kommunen avseende anmälningsskyldigheten kan utformas.

Skolan har enligt egen uppgift inte några problem med ogiltig frånvaro. Som framgångsfaktorer framhåller rektorn och representanten för huvudmannen att föräldrarna är mycket engagerade. Trivseln på skolan är hög och man har medvetet valt att integrera personalen bland eleverna, exempelvis vad gäller personalutrymmen. Eleverna kan inte ”försvinna i mängden” utan är synliga för personalen. Personaltätheten och flexibiliteten som det medför är andra positiva faktorer som lyfts fram.

Skolinspektionen har i tillsynen av Fria Emilia identifierat följande brist som ska åtgärdas.

- Huvudmannen för Fria Emilia lämnar inte snarast uppgift till elevens hemkommun om att skolpliktig elev slutat vid skolan (9 kap. 15 § skollagen).

Bedömningar redovisas i bilaga 2.

Huvudmannen har ansvar för att bristen åtgärdas. Huvudmannen ska lämna redovisning till Skolinspektionen senast den 28 maj 2011.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit projektledare Jonas Nygren, undervisningsrådet Elisabeth Fogelberg samt utredaren Britta Seeger.

På Skolinspektionens vägnar

Elisabeth Ahlgren

Enhetschef

Caroline Lindqvist

Utredare

Kopia till:

Bodens kommun

Bilagor:

Bilaga 1 **Allmänt om tillsynen**

Bilaga 2 **Beskrivning och bedömningar för Fria Emilia**

Allmänt om den riktade tillsynen

I den riktade tillsynen undersöker Skolinspektionen ett avgränsat område i ett begränsat antal kommuner och skolor. Målet med denna riktade tillsyn är att bedöma om kommuner och huvudmän för fristående skolor samt skolor belägna i kommunerna uppfyller författningarnas krav med avseende på skolpliktsbevakning. Syftet med detta är att säkerställa alla skolpliktiga barns rätt till utbildning.

Bestämmelser om skolpliktsbevakning finns i skollagen. Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram till dess.

De frågeställningar som ska besvaras inom ramen för den riktade tillsynen är följande.

- Har kommunen fungerande rutiner för bevakning av att alla skolpliktiga barn som ska vara folkbokförda i kommunen är skolplacerade eller får sin utbildning på annat föreskrivet sätt?
- Har kommunen och skolorna fungerande rutiner för frånvarorapportering?
- Fullgör huvudmannen för de fristående skolorna sin anmälningsskyldighet till hemkommunen när skolpliktig elev i de fristående skolorna är frånvarande i stor utsträckning utan giltig orsak?
- Lämnar huvudmannen för de fristående skolorna snarast uppgift till elevens hemkommun när skolpliktig elev börjar eller slutar vid skolan?
- Har skolorna fungerande rutiner för att ta reda på orsaken till att eleven är frånvarande och för att kunna åtgärda den frånvaro som inte beror på att eleven är sjuk eller har annat giltigt skäl att utebli?
- Vilka strategier tillämpar skolorna för att få eleven att åter delta i undervisningen?

Fria Emilia ingår i Skolinspektionens riktade tillsyn inom området skolpliktsbevakning. Skolan besöktes den 6 oktober 2010 av Caroline Lindqvist och Britta Seeger. Den riktade tillsynen omfattar 50 skolor och 28 kommuner. Tillsynen kommer att resultera i dels en övergripande rapport, dels ett beslut med bedömningar för respektive huvudman och skola där Skolinspektionen bland annat tar ställning till om skolförfattningarnas krav uppfylls.

Underlaget för Skolinspektionens bedömningar är dokument från huvudmannen och skolan samt den information som Skolinspektionen samlat in vid intervjuer och samtal med representanter för huvudmannen samt rektor vid skolan.

Företrädare för huvudmannen och rektor har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i detta beslut.

Beskrivning och bedömningar för Fria Emilia

Huvudman för skolan är Friskola Fria Emilia Boden ekonomisk förening med organisationsnummer 769608-3455. Medlemmar i föreningen är personal vid skolan och elevernas föräldrar. Föreningen drivs utan vinstintresse.

Verksamheten vid Fria Emilia startade läsåret 2004/2005 och omfattar förskoleklass, årskurserna 1–9 samt fritidsverksamhet. Skolan följer läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94.

Fria Emilia har en allmän inriktning men är Reggio Emilia-inspirerad. Skolan är indelad i tre enheter; på våning ett finns förskoleklass och årskurserna 1–2, på våning 2 finns årskurserna 7–9 och på våning tre finns årskurserna 3–6. Det går 242 elever i skolan. Samtliga elever är folkbokförda i Bodens kommun.

Har skolan fungerande rutiner för frånvarorapportering?

Bedömning:

Skolinspektionen har inte funnit annat än att författningarnas krav uppfylls.

Författningshänvisning:

3 kap. 14 § skollagen, 9 kap. 1 § första stycket skollagen

Beskrivning och motivering:

Ansvaret för frånvarorapportering är delegerat av styrelsen till rektorn på skolan. Skolan använder ett manuellt system för frånvarorapportering. Systemet skiljer sig lite åt beroende på vilken årskurs det avser. Varje våningsplan har skriftliga riktlinjer för frånvarorapportering. Ansvaret för den dagliga frånvarohanteringen har undervisande lärare. Läraren för in elevernas frånvaro i en journal efter respektive lektion. I journalen anges olika koder beroende på orsak till frånvaron och om den är giltig eller ogiltig. Även sen ankomst registreras. Journalerna sparas i pärmar som följer klassen år för år och där man även kan följa frånvaron i respektive ämne.

Sjukfrånvaro anmäls till ett specifikt telefonnummer eller direkt till mentorn. För de yngre eleverna kan anmälan ske direkt till fritidshemmet på morgonen. Mentorn stämmer sedan av med fritidspersonalen om något barn är sjukanmält. Skolans rutiner för sjukanmälan finns dokumenterade i skolkatalogen som alla elever och föräldrar erhållit.

Mentorerna kan vid speciella skäl bevilja en elev ledighet i sammanlagt 10 skoldagar per läsår. Rektor beviljar ledighet överstigande 10 dagar om synnerliga skäl föreligger. Beviljad ledighet förs in i journalerna.

Rektor informerar styrelsen om det skulle uppstå problem avseende frånvaro på skolan. Hittills har det dock inte funnits anledning att göra det.

Fullgör huvudmannen för de fristående skolorna sin anmälningsskyldighet till hemkommunen när skolpliktig elev i de fristående skolorna är frånvarande i stor utsträckning utan giltig orsak?

Bedömning:

Skolinspektionen har inte funnit annat än att författningarnas krav uppfylls.

Författningshänvisning:

3 kap. 14 § skollagen

Beskrivning och motivering:

Styrelsen och rektorn har kännedom om att det finns en skyldighet i skollagen att anmäla till hemkommunen när elever är frånvarande i stor utsträckning utan giltig orsak. Skolan har emellertid aldrig haft anledning att göra någon sådan anmälan då det inte funnits elever som bedömts ha frånvaro i sådan omfattning. Enligt rektor har skolan överhuvudtaget lite problem med frånvaro.

Rektor uppger vidare att skolan i samband med Skolinspektionens besök fått anledning att fundera över hur en gemensam rutin eller överenskommelse med barn- och utbildningsförvaltningen på kommunen avseende anmälningsskyldigheten kan se ut.

Lämnar huvudmannen snarast uppgift till elevens hemkommun när skolpliktig elev börjar eller slutar vid skolan?

Bedömning:

Huvudmannen för Fria Emilia lämnar inte snarast uppgift till elevens hemkommun om att skolpliktig elev slutat vid skolan.

Författningshänvisning:

9 kap. 15 § skollagen

Beskrivning och motivering:

En rutin finns för hur uppgifter lämnas till Bodens kommun när en elev börjar eller slutar vid skolan. När en elev börjar på skolan ska en blankett undertecknas av vårdnadshavare och rektor. Rektor ska därefter skicka in blanketten, av vilken framgår att eleven beviljats plats på skolan, till kommunens studieadministration. Först därefter registreras att eleven är inskriven vid skolan. Skolan skickar varje månad in aktuella elevlistor till kommunen. Även av dessa listor framgår när en elev börjat på skolan, vidare framgår när en elev slutat.

Av skollagens bestämmelse framgår att huvudmannen för den fristående skolan snarast ska lämna uppgift till styrelsen för utbildningen i elevens hemkommun när en skolpliktig elev börjar eller slutar på skolan. Huvudmannen för Fria Emilia måste åtgärda sina rutiner så att uppgift om att en skolpliktig elev slutat på skolan snarast lämnas till elevens hemkommun. Enligt nuvarande rutin kan det dröja upp till en månad innan uppgift lämnas till Bodens kommun, där skolans elever är folkbokförda.

Har skolan fungerande rutiner för att ta reda på orsaken till att eleven är frånvarande?

Bedömning:

Skolinspektionen har inte funnit annat än att författningarnas krav uppfylls.

Författningshänvisning:

9 kap. 1 § skollagen, 3 kap. 14 § skollagen

Beskrivning och motivering:

Om en elev inte kommer till skolan och inte är sjukanmäld eller har annat giltigt skäl att utebli ringer ansvarig pedagog/mentor upp vårdnadshavarna och efterlyser eleven. I enligt med skolans rutiner sker det samma dag senast kl. 09.15 för de yngre eleverna och senast vid lunchtid för de äldre eleverna.

Om frånvaron antas ha skolrelaterade orsaker, exempelvis att eleven känner sig kränkt i skolan, finns rutiner för att utreda och åtgärda problemen i skolans plan mot kränkande behandling. Skolan har även två pedagoger som är särskilt tränade i att samtala med barn. Om frånvaron antas bero på sjukdom kan skolsköterska leda utredningen och vara den person som har kontakt med vårdnadshavarna. När kontakt har tagits med hemmet informeras alltid rektorn. Nästa steg är ofta att vårdnads-havarna kallas till ett möte på skolan. Ärendet tas därefter upp på nästa elevgruppsträff eller direkt med inblandade pedagoger.

Två gånger per termin genomförs elevgruppsträffar med rektor, skolsköterska, kurator och pedagoger. Vid dessa träffar följs bl.a. frånvaron upp på grupp- och individnivå.

Mentorn har via journalerna överblick över frånvarosituationen och kan underrätta rektor om problem uppstår för en viss elev.

Har skolan fungerande rutiner för att kunna åtgärda den frånvaro som inte beror på att eleven är sjuk eller har annat giltigt skäl att utebli?

Bedömning:

Skolinspektionen har inte funnit annat än att författningarnas krav uppfylls.

Författningshänvisning:

9 kap. 1 § skollagen, 3 kap. 14 § skollagen

Beskrivning och motivering:

Om en elev har ogiltig frånvaro kallas vårdnadshavarna till ett möte på skolan. Skolan jobbar för att tidigt integrera vårdnadshavarna i skolan och det finns en nära kontakt mellan såväl rektor, personal som vårdnadshavare.

Åtgärder för att komma tillrätta med ogiltig frånvaro kan se olika ut beroende vad det enskilda fallet kräver. Enligt rektorn har skolan överhuvudtaget haft lite problem med frånvaro. Skolan har däremot tagit emot elever som i tidigare skolor haft en frånvaro-problematik. I dessa fall har skolan haft en ökad beredskap, dock har problemen med frånvaro inte fortsatt sedan eleverna började vid skolan. I dessa fall har skolan också haft ett bra samarbete med socialtjänsten.

Åtgärdsprogram upprättas och följs upp. Skolan har hög personaltäthet vilket gör att det finns en stor flexibilitet vad gäller individuellt anpassade åtgärder inom ramen för ordinarie undervisning. Som exempel på flexibiliteten nämns undervisning i mindre grupp eller undervisning utanför skolan. Det är också möjligt för personalen att åka hem till en elev och erbjuda skjuts till skolan om det skulle lösa problemet.

Skolan har tre specialpedagoger samt skolsköterska. Kompetens från kurator och skolpsykolog köps in efter behov.